

Svage verber

I ordbogen finder man altid verbernes grundform = **infinitiv** (navneform). Denne ender altid på -en. Ved at fjerne infinitivendelsen får man verbets **stamme**. Til denne stamme føjes de forskellige endelser.

infinitiv: *leben* ⇒ stamme: *leb-* ⇒ præsens: *er leb-t*
 præteritum: *er leb-te*
 perfektum: *er hat ge-leb-t*

Præsens

singularis	1. <i>ich</i>	<i>leb-e</i>
	2. <i>du</i>	<i>leb-st</i>
	3. <i>er, sie, es</i>	<i>leb-t</i>
pluralis	1. <i>wir</i>	<i>leb-en</i>
	2. <i>ibr</i>	<i>leb-t</i>
	3. <i>sie/Sie</i>	<i>leb-en</i>

Når verbets stamme ender på -d eller -t, tilføjes et binde-e, hvor der ikke allerede i forvejen står et -e i endelsen, da man ellers ikke kan høre endelsen.

<i>du red-e-st</i>	<i>du arbeit-e-st</i>
<i>er red-e-t</i>	<i>er arbeit-e-t</i>
<i>ibr red-e-t</i>	<i>ibr arbeit-e-t</i>

Hvis verbets stamme ender på -s eller en s-agtig lyd, nøjes man med at tilføje et -t i 2. person singularis.

<i>reisen</i>	<i>küssen</i>	<i>furzen</i>
<i>du reis-t</i>	<i>du küss-t</i>	<i>du furz-t</i>

Præteritum

singularis	1. <i>ich</i>	<i>leb-te</i>
	2. <i>du</i>	<i>leb-test</i>
	3. <i>er, sie, es</i>	<i>leb-te</i>
pluralis	1. <i>wir</i>	<i>leb-ten</i>
	2. <i>ibr</i>	<i>leb-tet</i>
	3. <i>sie/Sie</i>	<i>leb-ten</i>

Der gælder samme tilføjet et binde-e.

<i>ich</i>	<i>rea</i>
<i>er</i>	<i>rea</i>
<i>sie</i>	<i>rea</i>

Perfektum og plus

Perfektum og plus
hjelpeverbum (*sein*)

Hovedverbet står

Formen perfektum
efter stammen:

leben: ge-leb-

På dansk ender der

Hjelpeverbet bøjes

En tidslinie kan illus

FØR da-tid DA

plusquam- præ
perfektum

er hatte (præteritum)
er war (præteritum)

Som hjælpeverb
bevægelse eller

Der gælder samme regler for -d og -t stammer som i præsens, dvs. at alle former får tilføjet et binde-e.

<i>ich</i>	<i>red-e-te</i>	<i>ich arbeit-e-te</i>
<i>er</i>	<i>red-e-te</i>	<i>er arbeit-e-te</i>
<i>sie</i>	<i>red-e-ten</i>	<i>sie arbeit-e-ten</i>

Perfektum og plusquamperfektum

Perfektum og plusquamperfektum er **sammensatte tider**. De består af et bøjet hjælpeverbum (*sein* eller *haben*) og et hovedverbum, der altid har samme form.

Hovedverbet står i perfektum participium (kort tillægsform).

Formen perfektum participium danner man ved at sætte **ge-** foran stammen og **-t** efter stammen:

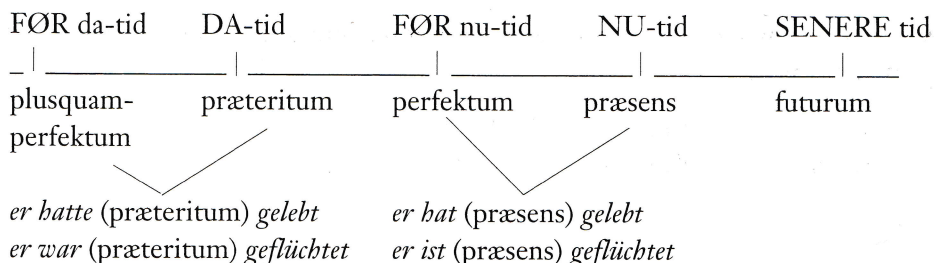
ge + stamme + t

<i>leben: ge-leb-t</i>	<i>küssen: ge-küss-t</i>	<i>arbeiten: gearbeit-e-t</i>
------------------------	--------------------------	-------------------------------

På dansk ender denne form på -t eller -et: købt, rejst, kysset, levet.

Hjælpeverbet bøjes i person, tal og tid.

En tidslinie kan illustrere tidernes indbyrdes forhold:

Som hjælpeverbum bruger man *sein* ved hovedverber, der betegner en bevægelse eller tilstandsændring. Ellers bruger man *haben*.

Perfektum: Præsensformen af hjælpeverbet + perfektum participium af hovedverbet.

singularis	1. <i>ich</i>	<i>habe</i>	}	<i>gelebt</i>	singularis	1. <i>ich</i>	<i>bin</i>	}	<i>geflüchtet</i>
	2. <i>du</i>	<i>hast</i>				2. <i>du</i>	<i>bist</i>		
	3. <i>er,sie,es</i>	<i>hat</i>				3. <i>er,sie,es</i>	<i>ist</i>		
pluralis	1. <i>wir</i>	<i>haben</i>	}	<i>gelebt</i>	pluralis	1. <i>wir</i>	<i>sind</i>	}	<i>geflüchtet</i>
	2. <i>ihr</i>	<i>habt</i>				2. <i>ihr</i>	<i>seid</i>		
	3. <i>sie/Sie</i>	<i>haben</i>				3. <i>sie/Sie</i>	<i>sind</i>		

Plusquamperfektum: Præteritumformen af hjælpeverbet + perfektum participium af hovedverbet.

singularis	1. <i>ich</i>	<i>hatte</i>	}	<i>gelebt</i>	singularis	1. <i>ich</i>	<i>war</i>	}	<i>geflüchtet</i>
	2. <i>du</i>	<i>hattest</i>				2. <i>du</i>	<i>warst</i>		
	3. <i>er,sie,es</i>	<i>hatte</i>				3. <i>er,sie,es</i>	<i>war</i>		
pluralis	1. <i>wir</i>	<i>hätten</i>	}	<i>gelebt</i>	pluralis	1. <i>wir</i>	<i>waren</i>	}	<i>geflüchtet</i>
	2. <i>ihr</i>	<i>hättet</i>				2. <i>ihr</i>	<i>wärt</i>		
	3. <i>sie/Sie</i>	<i>hätten</i>				3. <i>sie/Sie</i>	<i>waren</i>		

Speciel perfektum participium

Nogle verber danner perfektum participium uden *ge-*. Det drejer sig om verber, hvis første stavelse er tryksvag:

- verber med forstavelserne: *be* – *bedeuten*
ge – *gebören*
ent – *entfernen*
er – *erobern*
ver – *verkaufen*
zer – *zerbomben*
- en række fremmedord: *funktionieren*
interessieren
studieren
telefonieren

Ordstilling

Når verballedet sætningen.

Den personbøjede

Der Man
Gestern

Imperativ (bydem

På dansk har man
eller opfordre til m

Sig ikke m
Sig ikke m
Sig ikke m

På tysk bruges 3 fo
man udgangspunk

Per (= du
venner (=
fru Hanse

Opgaver

1. **Indsæt den ri**

1. (*hoffen*) Friedr
2. (*glauben*) Er _
3. (*kaufen*) Wir _
4. (*holen*) Holz
5. (*hören*) hört
6. (*lieben*) Martin
7. (*spielen*) In der

Ordstilling

Når verballeddet er sammensat, placeres perfektum participium-formen bagerst i sætningen.

Den personbøjede del af verballeddet står ligesom på dansk fremme i sætningen:

Der Mann	hat	gestern	einen Hund	gekauft
Gestern	hat	der Mann	einen Hund	gekauft
	○			○
	2.plads			sidst

■ om ordstilling i ledsætninger se kapitel 4.

Imperativ (bydemåde)

På dansk har man kun én imperativ-form, uanset hvem man vil kommandere med eller opfordre til noget:

Sig ikke mere, Per!
 Sig ikke mere, venner!
 Sig ikke mere, fru Hansen!

På tysk bruges 3 forskellige former, alt efter hvem man taler med. I alle tilfælde tager man udgangspunkt i verbets stamme:

Per (= du / 2. singularis): *Sag nicht mehr, Per!*
 venner (= ihr / 2. pluralis): *Sagt nicht mehr, Freunde!*
 fru Hansen (= Sie / 3. pluralis): *Sagen Sie nicht mehr, Frau Hansen!*

Opgaver til svage verber**1. Indsæt den rigtige præsensform af verbet i sætningen:**

- (hoffen) Friedrich hofft auf Schnee.
- (glauben) Er glaubt aber dem Wetterbericht nicht.
- (kaufen) Wir kaufen nie eingelegte Gurken.
- (holen) Holt du mich vom Bahnhof ab?
- (hören) hört ihr überhaupt zu?
- (lieben) Martin liebt Anna nicht mehr.
- (spielen) In den Turnstunden spielen die Jungs Fußball.

8. (*fühlen*) Ich fühle mich nicht wohl.
 9. (*sagen*) Petra sagte zu viel Quatsch.
 10. (*machen*) Das macht nichts!

2. Kombinér det rigtige subjekt med den rigtige sætning:

1. Richtige Männer	A. macht um 18 Uhr zu.
2. Das Geschäft	B. bringt den Gästen das Essen.
3. Der Computer	C. kochen schon eine halbe Stunde.
4. Die Kartoffeln	D. kommst zu spät.
5. Der Ober	E. treffen uns heute Abend in der Stadt.
6. Ludwig, Helene und ich	F. hat ihre Ballettschuhe vergessen.
7. Du	G. weinen nicht.
8. Ich	H. brauchen Bewegung.
9. Luise Hoffmann	I. hasse untreue Freunde.
10. Alle Menschen	J. speichert alles auf Diskette.

3. Indsæt den rigtige præsensform af verberne (-d og -t stammer):

1. (*arbeiten*) Du _____ zu viel.
 2. (*reden*) Alle _____ durcheinander.
 3. (*behaupten*) Der Dieb _____, dass er es nicht getan hat.
 4. (*warten*) _____ ihr auf mich?
 5. (*kosten*) Wie viel _____ eine Cola?
 6. (*enden*) Der Film _____ traurig.
 7. (*antworten*) Warum _____ du nicht?

4. Omsæt sætningerne i øvelse 1 til præteritum.

5. Oversæt det danske verbum til tysk. Omsæt det til den præteritumform, der passer til subjektet i tal og person:

1. Er _____ das Bild an die Wand. (hänge)
 2. Ich _____ nicht Wienerwalzer. (danse)
 3. Der Haferschleim _____ ihm nicht. (smage)
 4. Sie _____ ihre Brille. (pudse)
 5. _____ ihr das Haus letztes Jahr? (bygge)
 6. Wir _____ im August zusammen. (bade)
 7. Der Hausmeister _____ rund um die Uhr. (arbejde)
 8. Die Kinder _____ den Schatz beim Spielen. (skjule)
 9. _____ du wirklich jeden Tag das Brot beim Bäcker? (hente)
 10. Mädchen und Jungen _____ früher nicht dieselbe Schule. (besøge)

6. Oversæt følg
 I Trier oplever ma
 ter. Mange ruine
 museumsfolk den
 rer vin. I middelal
 ken beskyttede by
 gerne mødte man

7. Indsæt de ma

1. Ich habe nie Z
 2. Sie hat ihrer F
 3. Was hast du h
 4. Ich habe scho
 5. Heute Morger
 6. In der Ex-DD
 7. Geld hat uns i
 8. Jetzt hat er sch
 9. Ich habe geste
 10. Was ist denn k
 11. Die Wikinger
 12. Sie ist leider _

**8. Indsæt det m
 plusquamper**

1. Er _____ r
 2. Die Oma _____
 3. Die Gruppen
 4. Hugo Tänzer
 5. Der Hund _____
 6. Nach vielen Ja
 7. _____ du d
 8. Nein, aber ich
 9. Er _____ ü
 10. Der Ingenieur

9. Oversæt til ty

1. Hvorfor har I
 2. Han havde kø
 3. Millionären h

6. Oversæt følgende sætninger til tysk:

I Trier oplever man fortiden. Romerne besatte byen og byggede mange monumenter. Mange ruiner eksisterer endnu. De fortæller byens historie. Overalt studerer museumsfolk denne historie. Butikkerne sælger postkort, og restauranterne serverer vin. I middelalderen spillede byen også en rolle. Man levede godt og sikkert. Kirken beskyttede byen. Floden Mosel betød meget, handelen blomstrede, og indbyggerne mødte mange udlændinge.

7. Indsæt de manglende perfektum participium-former:

1. Ich habe nie Zigaretten _____. (*rauchen*)
2. Sie hat ihrer Freundin einen Pullover _____. (*stricken*)
3. Was hast du heute _____? (*machen*)
4. Ich habe schon alle Endungen auswendig _____. (*lernen*)
5. Heute Morgen hat der Wecker nicht _____. (*klingseln*)
6. In der Ex-DDR hat die Stasi die Bevölkerung _____. (*bespitzeln*)
7. Geld hat uns immer _____. (*interessieren*)
8. Jetzt hat er schon wieder Milka-Schokolade _____. (*kaufen*)
9. Ich habe gestern mit dem Krankenhaus _____. (*telefonieren*)
10. Was ist denn hier _____? (*passieren*)
11. Die Wikinger haben England _____. (*erobern*)
12. Sie ist leider _____. (*verreisen*)

8. Indsæt det manglende hjælpeverbum, således at hele verballeddet står i plusquamperfektum:

1. Er _____ nach Bayern gereist.
2. Die Oma _____ die Decke um die Beine gewickelt.
3. Die Gruppen _____ den ganzen Weg gewandert.
4. Hugo Tänzer _____ nie seine Stiefel geputzt.
5. Der Hund _____ seinem Herrn überall gefolgt.
6. Nach vielen Jahren _____ die Brüder aus dem Ausland nach Hause gekehrt.
7. _____ du damals schon das Auto gekauft?
8. Nein, aber ich _____ mich lange für Autos interessiert.
9. Er _____ über den spitzen Stein gestolpert.
10. Der Ingenieur _____ mit dem Flugzeug ins Meer gestürzt.

9. Oversæt til tysk:

1. Hvorfor har I skiftet tema[et]?
2. Han havde købt for mange tomater.
3. Millionæren havde foræret skolen et billede.

4. Teknikeren har ændret computerens kode.
5. Mekanikeren havde repareret maskinen.
6. Ulykken var sket i nat.
7. Klassen var rejst til Spanien.
8. Man havde betalt regningerne for sent.
9. De har ikke lært fransk endnu.
10. Nu har vi arbejdet nok!

10. Lav imperativ-sætninger som eksemplet nedenfor:

Eksempel:

(du) die Zeitung holen	⇒	Hol die Zeitung, (bitte)!
(ihr) „	⇒	Holt die Zeitung, (bitte)!
(Sie) „	⇒	Holen Sie die Zeitung, (bitte)!

1. (du) dich verstecken.
2. (du) mir alles erzählen.
3. (ihr) die Theaterkarten bestellen.
4. (Herr Meyer) noch ein Lied spielen.
5. (ihr) die Musik leiser stellen.
6. (du) dich auf den Stuhl setzen.
7. (Frau Schultz) einen Kaffee kochen.
8. (du) am Fahrkartenschalter fragen.
9. (ihr) sofort mit den Zankereien Schluss machen.
10. (Herr Sauer und Frau Süß) sich einigen.

4. Sæt

Hoved- og

Der findes to type

En hovedsætning

En ledsætning ka

En ledsætning er

IKKE-reglen:

Man kan altid afg
bruge 'ikke-regle
står efter subjekte